

รุ่งกานต์ แสงสิริ, กมลชนก เทพสิทธิ์า, ปวีรา บุญวิเศษ, วชิร แก้วนอกเขา, สุภาพร พรมจีน, วิภาวดี เล่งอี, ชนินันท์ สนธิไชย

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 19-25 พฤศจิกายน 2560 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษจากเห็ดพิษ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบการระบาด 3 เหตุการณ์ใน 2 ตำบล ของอำเภอเกาะพะงัน ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ผู้ป่วยเพศหญิงสัญชาติพม่า อายุ 36 ปี ที่อยู่หาดสลัด หมู่ 8 ตำบลเกาะพะงัน เริ่มป่วย 19 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ ปวดท้อง อาเจียน 1 ครั้ง นอนหลับไม่ตื่น และชักเกร็ง มีอาการหลังรับประทานเห็ดประมาณ 2 ชั่วโมง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน อาการไม่ดีขึ้นส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ญาติให้ประวัติว่า ผู้ป่วยรับประทานเห็ดไม่ทราบชนิดสีเหลืองส้มโดยนำมาต้มกับกะปิ เป็นเห็ดที่ไปเก็บในป่าแถวบ้านพัก ขณะนี้อาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน

เหตุการณ์ที่ 2 ผู้ป่วยชายไทยอายุ 64 ปี ที่อยู่ หมู่ 5 ตำบลบ้านใต้ เริ่มป่วยวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการนอนหลับไม่รู้สึกตัว ชักเกร็ง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน และส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย จากการซักประวัติ ในช่วงเช้าผู้ป่วยเก็บเห็ดไปต้มไข่ไก่จากเขาน้ำตกธารประภาส มาปรุงและรับประทานในมื้อเที่ยง และมีอาการหลังรับประทาน 2 ชั่วโมง ขณะนี้ผู้ป่วยอาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน

เหตุการณ์ที่ 3 ผู้ป่วยชาย สัญชาติพม่า จำนวน 3 ราย อายุระหว่าง 32-38 ปี ที่อยู่หมู่ 7 ตำบลเกาะพะงัน เริ่มป่วยวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 อาการเหมือนกันทุกราย คือ ง่วง หลับไม่ตื่น กระตุก ไม่รู้สึกตัว เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน ต่อมาอาการไม่ดีขึ้น จึงส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย ต่อมาวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 มีผู้ป่วยเสียชีวิต 1 ราย อายุ 38 ปี ส่วนอีก 2 รายยังรักษาตัว ขณะนี้อาการดีขึ้น จากการสอบถามญาติ ให้ประวัติว่าผู้ป่วยทั้งหมดรับประทานแกงเห็ดไข่เป็ดไข่ไก่ร่วมกันกับเพื่อนอีก 4 ราย พร้อมดื่มสุรา ที่บ้านพักคนงาน เก็บเห็ดจากศาลเจ้าแม่กวนอิม เขาโฉลกหล้า หลังรับประทาน

แกงเห็ดประมาณ 5-8 ชั่วโมง เริ่มมีอาการ ส่วนอีก 4 ราย มีอาการเล็กน้อยจึงไม่เข้ารับการรักษา

ทีม SRRT โรงพยาบาลเกาะพะงัน และเกาะสมุยได้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังในพื้นที่ พร้อมให้สุกศึกษาประชาสัมพันธ์ประชาชนเกี่ยวกับการเลือกรับประทานเห็ดในพื้นที่แล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

2. การระบาดของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัด 39 ราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกเป็น Passive case 9 ราย และ Active case 30 ราย ทั้งหมดเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง อำเภอจอมทอง เป็นเพศชาย 19 ราย หญิง 20 ราย อายุระหว่าง 12-18 ปี เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 14-22 พฤศจิกายน 2560 รายแรกเพศหญิง อายุ 15 ปี เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เริ่มป่วยวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการไข้สูง มีน้ำมูก ปวดท้อง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลจอมทองในวันเดียวกัน แล้วเริ่มทยอยมีผู้ป่วยมากขึ้น พบผู้ป่วย มากที่สุดวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 จำนวน 7 ราย เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลจอมทอง 9 ราย คลินิกเอกชนและโรงพยาบาลเอกชน 4 รายและมีอาการเล็กน้อยไม่ได้รับการรักษา 26 ราย อาการที่พบ คือ มีน้ำมูก ร้อยละ 80.55 ไอ (75) เจ็บคอ (44.44) ไข้สูง (41.66) มีเสมหะ (27.77) ปวดศีรษะ (25) ปวดกล้ามเนื้อ (22.22) เก็บตัวอย่าง Throat swab 1 ตัวอย่าง ตรวจ Influenza Antigen ให้ผลบวกต่อ Influenza A Antigen ส่วนตัวอย่าง Throat swab และ Nasal swab อีก 1 ตัวอย่าง ส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อระบบทางเดินหายใจ ที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสันทราย ด้วยวิธี RT-PCR ให้ผลบวกต่อเชื้อ Rhino virus ทีม SRRT จอมทอง ได้ดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามอาการของผู้ป่วยและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในโรงเรียนแล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

3. สงสัยโรคแอนแทรกซ์ จังหวัดตาก พบผู้ป่วยสงสัย 2 ราย รายแรกเป็นชายไทย อายุ 64 ปี อาชีพเกษตรกร ไม่มีโรคประจำตัว อยู่หมู่ 9 ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด เริ่มป่วยวันที่ 18

พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ มีตุ่มหนองใสพองที่นิ้วกลางของมือ ทั้ง 2 ข้าง ต่อมาตุ่มหนองแตกเป็นแผลขอบนูนแดง ด้านในเป็นสีดำ มีอาการคันและแสบร้อนบริเวณแผล ต่อมาน้ำเหลืองบริเวณรักแร้โต วันที่ 19 พฤศจิกายน 2560 ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้ยารับประทานอาการไม่ดีขึ้น จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่สอดในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 เก็บตัวอย่างหนองจากแผลย้อมสีแกรม พบเชื้อ *Bacillus* spp. แพทย์วินิจฉัยส่งสัยโรคแอนแทรกซ์ชนิดผิวหนัง จากการซักประวัติ พบว่า ผู้ป่วยได้ฆ่าและซากแพะที่ตายแล้วจากประเทศเมียนมา 2 ตัวด้วยมือเปล่า แล้วนำเนื้อมาคลุกเคล้าและย่างให้คนงานชาวเมียนมารับประทาน เวลาประมาณ 11.00 น. ของวันที่ 18 พฤศจิกายน 2560 จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พบผู้สัมผัสใกล้ชิด 1 รายเป็นภรรยาของผู้ป่วย ไม่มีอาการผิดปกติ รายที่สองเป็นชายไทย อายุ 59 ปี อาชีพเกษตรกร ไม่มีโรคประจำตัว อยู่หมู่ 9 ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด เริ่มป่วยวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ มีตุ่มหนองใสพองที่นิ้วชี้ของมือขวา นิ้วนาวงและนิ้วก้อยของมือซ้าย ต่อมาตุ่มหนองแตกเป็นแผลขอบนูนแดง ด้านในเป็นสีดำ ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้ยารับประทานทานอาการไม่ดีขึ้น จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่สอดในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 แพทย์วินิจฉัยส่งสัยโรคแอนแทรกซ์ชนิดผิวหนัง จากการซักประวัติ วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ผู้ป่วยได้ฆ่าและซากแพะที่นำมาจากประเทศเมียนมา 5 ตัวด้วยมือเปล่า แล้วนำมาปรุงเป็นแกงแจกให้เพื่อนบ้านรับประทาน จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมพบผู้สัมผัส 140 ราย ไม่มีอาการผิดปกติ

ทีมสอบสวนโรคโรงพยาบาลแม่สอดได้ป้ายเก็บตัวอย่างบริเวณรอยโรคของผู้ป่วยทั้งสองราย จำนวน 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างรอผล นอกจากนี้ ปศุสัตว์จังหวัดได้เก็บตัวอย่าง จากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดินล้าริมตลิ่งแม่น้ำเมย ดินบริเวณคอกเลี้ยงแพะ ดินบริเวณฆ่าและสัตว์ น้ำเลี้ยงสัตว์ รวม 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ อยู่ระหว่างรอผล ทีมสอบสวนโรคได้ดำเนินการเฝ้าระวัง ติดตามผู้สัมผัสโรคในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ความรู้เรื่องโรคแอนแทรกซ์ และหลีกเลี่ยงการบริโภคสัตว์ที่ตายไม่ทราบสาเหตุ การบริโภคเนื้อสัตว์ที่ปรุงไม่สุก แก่ประชาชนในพื้นที่แล้ว

4. การประเมินความเสี่ยงโรคติดต่อ

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคติดต่อปี 2560 พบผู้ป่วย 2,637 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560) โดยพบการระบาดในหลายพื้นที่ เช่น การระบาดในกลุ่มเด็กที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การระบาดในกลุ่มผู้ใหญ่ที่จังหวัดในภาคกลาง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น

ประชากรต่างด้าวที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย และล่าสุดพบการระบาดในเด็กที่จังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กต่างด้าว โดยส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรค

ปัจจุบันโรคติดต่อเป็นหนึ่งในโรคที่อยู่ในโครงการกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ โดยแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศไทย กำหนดให้ผู้ปกครองนำเด็กเข้ารับวัคซีนรวมป้องกันโรคติดต่อ-คางทูม-หัดเยอรมัน ให้ครบ 2 ครั้ง เมื่ออายุ 9 เดือน และอายุ 2 ปีครึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโรคนี้สามารถติดต่อได้โดยการไอ จาม หรือพูดกันในระยะใกล้ชิด จึงควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือคลุกคลีกับผู้ป่วย อาการเริ่มแรกของโรคจะคล้ายคลึงกับไข้หวัด ต่อมาจะมีผื่นนูนแดงบริเวณใบหน้า และกระจายไปตามลำตัว แขนขา ผู้ป่วยอาจมีน้ำมูกไหล ไอ เจ็บคอ ตาแดง ตาฉะ และพบจุดสีขาวในกระพุ้งแก้ม หากสงสัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อ ควรพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและคำแนะนำที่เหมาะสมต่อไป สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร. 1422

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. ผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 ประเทศจีน

พบผู้ป่วย 1 ราย จากมณฑลกว่างสี เพศชาย อายุ 33 ปี เริ่มป่วยวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต วันที่ 12 พฤศจิกายน 2560 จากการสอบสวนโรค พบว่ามีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก

2. สถานการณ์โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ระหว่างวันที่ 14-20 พฤศจิกายน 2560 กระทรวงสาธารณสุข ประเทศซาอุดีอาระเบีย รายงานพบผู้ป่วยยืนยันโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง รายใหม่ 3 ราย ทั้งหมดไม่ใช่บุคลากรทางการแพทย์ รายแรกเป็นเพศชาย อายุ 63 ปี อาศัยอยู่ที่ Bisha ขณะนี้อาการคงที่ มีประวัติสัมผัสโดยตรงกับอูฐในช่วง 14 วันก่อนป่วย รายที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 77 ปี อาศัยอยู่ที่ Buraidah เสียชีวิตในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2560 มีประวัติการสัมผัสเสี่ยงสูง และรายที่ 3 เพศชาย อายุ 59 ปี อาศัยอยู่ที่ Alzulfi ขณะนี้อาการคงที่ มีประวัติการสัมผัสเสี่ยงสูง

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-20 พฤศจิกายน 2560 พบผู้ติดเชื้อ MERS-CoV จำนวน 224 ราย และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 พบผู้ติดเชื้อ MERS-CoV จำนวน 1,743 ราย เสียชีวิต 705 ราย (อัตราป่วยตาย ร้อยละ 40.4) ผู้ป่วย 1,020 ราย หายเป็นปกติ และ 19 ราย อยู่ระหว่างรักษาตัว

โรคฉี่หนู เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในฉี่ของหนู โค กระบือ สุกร สุนัข ที่ปนเปื้อน
ในน้ำเข้าสู่ร่างกายจากการกินอาหาร น้ำดื่ม และรอยแผลตามผิวหนัง

อาการ

มีอาการเหล่านี้รีบไปพบแพทย์ทันที

การป้องกัน

DDC
กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา
Office of Disease Prevention and Control Region 12, Songkhla
odpc12.ddc.moph.go.th

สายด่วน
กรมควบคุมโรค
1422